

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**D. Bernardi Primi Clarævallensis Abbatis, Ordinis
Cisterciensium Antesignani, melliflui Ecclesiæ Doctoris
Sermones In Dominicis & Festa per annum**

Bernardus <Claraevallensis>

LXXXIV. De constantia adversus Diabolum tentantem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39254

Epist. 140. b

mestio non nocebit. Si quid verò amplius est, à malo est, & in perniciem eòvertetur. Invento enim melle immoderatus vescitur, quisquis apponens omninò cor suum favore humanae laudis inflatur, incrassatur, impinguatur; à quo se Propheta sanctus custodiri deprecatur à Domino, non quidem mellis, sed olei satis vicina appellatione ipsum, quem prädiximus, favorem exprimens, ubi ait *b*: *Oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.* Vis nosse quando evomat immoderatus epulator mellis edulium, quod usque ad satietatem sumens modum parcitatis excessit? Tunc sine dubio laudes quibus satiabatur, non alium fructum quærens, sed favore ipso contentus humano: tunc, inquam, multa cum anxietate evomit, quod cum perniciofa delectatione comedit, cum alium quemlibet laudari audiens invidia contabescit. Mens enim dedita vanitati, & arrogantia tumens, laudem alterius, suam reputat vituperationem.

S E R M O LXXXIV.

De constantia adversus diabolum tentantem.

a Eccl. 10. a

Duo loca sunt animæ rationalis, inferior quem regit, & superior in quo requiescit. Inferior quem regit, corpus: superior in quo quiescit, Deus. De utroque potest rectè intelligi quod scriptum est: *Si ascenderit super te spiritus potestatem habentis, locum tuum ne dimiseris*: vel inferiorem scilicet regendo, vel superiorem quiescendo. Sed hoc quod prius dixi, convenit rudibus adhuc & imperfectis, quibus loquitur Apostolus *b*: *Humanum dico propter infirmitatem carnis vestrae. Sicut enim exhibuistis membra vestra servire immunditiae & iniquitati ad iniquitatem, ita nunc exhibete membra vestra servire iustitiae in sanctificationem.* Habet quippe anima tria facere in corpore, vivificare, sensificare, regere. Sed si sive auferatur vita, sive sensus perturbetur, de neutro condemnatur. Sin verò tentatori victa succubuit, hoc illi ad peccatum reputatur. Dicitur ei ergo *ne ascende super eam spiritu, locum suum deserat*, hoc est ne ingruente tentatione membra sua arma iniquitatis peccato exhibeat.

b Rom. 6. c
Anima tria erga corpus officia.

Voluntas diaboli semper mala; potestas nunquam nisi iusta. Diabolus non plus nocet, quàm Deus permittit.

Notandum autem quod dicitur: *Si ascenderit super te spiritus potestatem habentis.* Nihil quippe adversus nos malignus spiritus potest, nisi missus aut permissus. Unde cum eius sit voluntas semper mala: nunquam potestas est nisi iusta. Nam voluntas quidem mala ex seipso sibi inest, potestatem verò non aliunde quàm à Deo habet. Quam tamen potestatem semper moderatur Dominus, ne scilicet ex nequitia voluntatis plus puniat quàm eorum exigunt merita qui puniuntur. Et hæc de inferiori loco dicta sunt. Caterum de superiori hoc intelligitur, ne quietem mentis quam in Deo habet, tentante diabolo deserat, sed undecunque ille tentaverit, ipsa in Deo fixa constanter in tranquillitate permaneat. Hæc posterior sententia con-

venit

venit perfectis, qui cum Helia dicere possunt *c. Vivit Dominus Deus Israel,* *c 4 Reg. 3. b*
in cuius conspectu sto. Et illud de Ioanne Apostolo *d, quia sicut ille est, & nos* *d 1. Ioan. 4. d*
sumus in hoc mundo. Hæc inquam sententia convenit perfectis, qui jam in
 sua conversatione quodammodo imitantur statum æternitatis.

S E R M O LXXXV.

De casu animæ irretractabili.

Sive ad Austrum, sive ad Aquilonem arbor ceciderit, ibi erit *a.* Austri ca- *a Eccli. 11. a*
 lor & ienitas in sacra Scriptura bonam solet habere significationem. Ab
 Aquilone vero panditur omne malum *b.* Porro homines sicut arbores vidit *b Jerem. 1. c*
 aliquis *c.* Exciditur autem arbor in morte: & quocumque ceciderit, ibi erit: *c Marc. 8. c*
 quia ibi te iudicabit Deus, ubi invenerit. Ibi, inquam, erit immutabiliter
 & irretractabiliter. Videat quo casura sit antequam cadat; quia postquam
 ceciderit, non adiciet ut resurgat, sed nec ut se vertat. Quo vero casura sit
 arbor, si scire volueris: ramos ejus attende. Unde major est copia ramo-
 rum & ponderosior: inde casuram ne dubites, si tamen fuerit tunc excisa.
 Rami nostri, desideria nostra sunt; quibus ad Austrum extendimur, si spiri-
 tualia fuerint; si carnalia, ad Aquilonem. Quæ verò præponderent, medium
 corpus indicat. Ea namque præponderant, quæ secum traxerint corpus. Sic
 enim est corpus nostrum inter spiritum cui servire debet, & carnalia desi-
 deria quæ militant adversus animam, sive potestates tenebrarum, ac si vacca
 sit inter raptorem & rusticum constituta. Quicquid ille minetur, quicquid
 intendat, si vaccam non duxerit, rusticus vicit. Sic quantumcunque sæviat
 malignus, quantumcunq; prava desideria crucient: si vas suum sibi vendi-
 cat anima, vicisse credenda est, ut quemadmodum ait Apostolus *d: Non regnet* *d Rom. 6.*
peccatum in nostro mortali corpore: sed sicut exhibuimus membra nostra servi-
re iniquitati ad iniquitatem, sic exhibeamus servire justitiæ in sancti-
ficationem †.

a Eccli. 11. a

b Jerem. 1. c

c Marc. 8. c

*Error male
moris incor-
rigibilis.*

*Quo iudicio
qualitas mor-
tis colligenda.*

Simile.

d Rom. 6.

*† Confer
cum hoc
serm. S. Greg.
lib. 12. mor.
cap. 4.*

a Sap. 11. a

*Anima non est
in corpore ut in
loco.*

S E R M O LXXXVI.

De Creatione rerum in certo pondere, mensura & numero.

Omnia fecisti in pondere & mensura & numero *a.* Ad differentiam ipsius
 divinæ essentiæ dictum est. Creaturæ enim in pondere & mensura
 & numero factæ sunt, solus Creator his omnibus caret. Pondus in digni-
 tate rei consideratur. In pondere igitur facta est, quæ rei sui generis est com-
 paranda, aut secundum magis, aut secundum minus, aut secundum æquale.
 Pondus habet, quæ quanti valeat æstimari potest. Mensura vero, in loco &
 tempore consideratur. Quod si locum solum accipimus corporalem, in-
 corporeorum mensura in tempore erit, & non in loco. Neque enim anima
 in loco potest esse corporeo, nec corpus, de quo magis videtur, locus ani-

a Sap. 11. a

*Anima non est
in corpore ut in
loco.*

Sermones S. Bernardi.

Z z z z

ma